

10 באוקטובר 2007

לכבוד

עו"ד אבי ליכט

סגן בכיר לפרקליט המדינה

באמצעות פקס מס' 02-6467011

- ד ח ו פ -

שלום רב,

הנדון: החלטת הקבינט המדיני-ביטחוני על נקיטת צעדי ענישה

כנגד האוכלוסיה האזרחית ברצועת עזה

מכתבכם מיום 24.9.07

בשם עדאלה - המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל, המוקד להגנת הפרט, גישה - מרכז לשמירה על הזכות לנוע, אלחק, מרכז אלמיזאן לזכויות האדם, הועד הציבורי נגד עינויים, רופאים לזכויות אדם והמרכז הפלסטיני לזכויות אדם, הריני לפנות אליך כדלקמן:

1. הריני לאשר קבלת מכתבך מיום 24.9.07.
2. לאור חשיבות העניין שבנדון אנו שבים וטוענים כי החלטת ועדת השרים לעניינים מדיניים מיום 19.9.07 אשר התקבלה פה אחד להפעלת צעדי ענישה נגד תושבי רצועת עזה בתגובה להמשך ירי הרקטות לעבר מערב הנגב, הינה החלטה בלתי חוקית בעליל וכי הצעדים אשר הוחלט עליהם, אם יבוצעו, מעלים חשש לפשע מלחמה ע"פ המשפט הבינלאומי ההומניטארי.
3. להזכירך, על פי ההחלטה ישראל תפגע באספקת החשמל והדלק ותצמצם את פעולת המעברים לרצועה באופן שמלבד מזון, תרופות ודלק למטרות הומניטאריות, לא ייכנס לרצועה מאומה. למותר לציין כי בעקבות חידוש הקרבות הפנימיים בעזה בחודש יוני 2007 סגרה המדינה את המעברים עם עזה ומאז הינה מונעת כניסת סחורות למעט מזון, תרופות ודלק למטרות הומניטאריות בלבד.
4. הפסקת הזרמת החשמל והמים לרצועת עזה תפגע בתשתיות אזרחיות חיוניות ביותר לחיי תושבי הרצועה. בין היתר הדבר יפגע בתפקודם של בתי החולים, תחנות שאיבת המים, בתי הספר, המפעלים האזרחיים והבתים (המהווים אובייקטים מוגנים מפני התקפה ע"פ דיני הלחימה).

P.O. Box 510 Shafa'amr 20200 Israel Tel: (972)-4-950-1610 Fax: (972)-4-950-3140

شفا عمرو ٢٠٢٠٠ ص.ب. ٥١٠ هاتف: ٤-٩٥٠١٦١٠ فاكس: ٤-٩٥٠٣١٤٠
שפועם 20200 ת.ד. 510 טלפון: 04-9501610 פקס: 04-9503140

Email: adalah@adalah.org

<http://www.adalah.org>

5. היות ומעשים מתוכננים אלו מכוונים כלפי האוכלוסיה האזרחית הם נוגדים מושכלות יסוד במשפט הבינלאומי ההומניטרי החלים על המצב דן שכן הם מנוגדים לעיקרון העל במשפט ההומניטארי המחייב אבחנה בין לוחמים ואזרחים ואוסר על פגיעה מכוונת או בלתי פרופורציונאלית באזרחים. המעשים המתוכננים אסורים אף בהיותם בגדר ענישה קולקטיבית האסורה אף היא ע"פ דיני הלחימה ודיני הכיבוש כאחד. ראו תקנה 50 לתקנות האג וסעיף 20 לפרוטוקול הנוסף הראשון. יודגש כי איסור זה זכה למעמד של משפט בינלאומי.

6. היות ומדינת ישראל הינה בעלת השליטה האפקטיבית ברצועת עזה מוסיפות לחול עליה, גם היום, החובות החלות מכוח דיני התפיסה הלוחמתית, דהיינו דיני הכיבוש, המעוגנות בעיקרן בתקנות הנספחות לאמנת האג בדבר דיני המלחמה ביבשה משנת 1907 (להלן: תקנות האג), באמנת ג'נבה הרביעית בדבר הגנת אזרחים בימי מלחמה משנת 1949 (להלן: אמנת ג'נבה הרביעית) ובפרוטוקול הנוסף הראשון לאמנות ג'נבה. דינים אלו מטילים על ישראל חובה להימנע מפגיעה באוכלוסיה האזרחית ברצועת עזה ובאובייקטים החיוניים להשרדותה (סעיף 54(2) לפרוטוקול הנוסף הראשון), לצד חובה פוזיטיבית לדאוג לצרכיה ההומניטאריים ולקיום הסדר הציבורי והחיים התקינים בקרבה (ראו תקנה 43 לתקנות האג וכן בג"צ 4764/04 רופאים לזכויות אדם ואח' נ' מתאם פעולות הממשלה בשטחים).

7. לא רק שהחלטת הקבינט מנוגדת לחובת ישראל לדאוג לצרכיה ההומניטאריים של האוכלוסיה האזרחית, היא אף מנוגדת לחובה של איסור פגיעה באוכלוסיה האזרחית.

8. פעולות מתוכננות אלו אף נוגדות את הנורמות של המשפט המינהלי הישראלי החלות על רשויות המדינה הפועלות מחוץ לשטח הריבונות של מדינת ישראל, לצד נורמות המשפט הבינלאומי (ראה בג"צ 358/88 האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' אלוף פיקוד המרכז, פ"ד מג(2) 529, 536-537). הפסקות חשמל ומים זמניות במטרה להביא לשינויים פוליטיים ברצועה והפוגעות בעיקר באוכלוסיה האזרחית אינה אמצעי המשרת תכלית ראויה ובודאי שאין הן מידתיות. יודגש כי אך לאחרונה שב בג"צ ועמד על החלטיות איסור הפגיעה באזרחים ובמטרות אזרחיות. ראו פסקה 23 לבג"צ 769/02 הועד הציבורי נגד העינויים בישראל ואח' נ' ממשלת ישראל ואח' מיום 14.12.2006.

9. במכתבכם שבנדון הודעתונו כי בשלב זה לא הוחלט על צעדים אופרטיביים חדשים מעבר לאלה שננקטו עד כה וכי על פי ההחלטה "ההגבלות תוטלנה לאחר בחינה משפטית תוך התחשבות בהיבטים ההומניטאריים השוררים ברצועת עזה ומתוך כוונה להימנע ממשבר הומניטארי" (סעיף 4 למכתבך שבסמך).

10. אני תקווה, כי לאחר השלמת אותה בחינה משפטית, יוחלט שלא לבצע את החלטת הקבינט, שהינה, כאמור, בלתי חוקית בעליל.

11. הצעדים שמוצעים בהחלטת הקבינט, אם יבוצעו, יגרמו נזק חמור ובלתי הפיך לאוכלוסייה האזרחית בעזה, תוך מדיניות מוצהרת של ענישה קולקטיבית. בטרם יבוצע כל צעד שכזה, רצוי שלבית המשפט העליון תינתן הזדמנות לבחון את חוקיותו.

12. לאור האמור, הינך מתבקש לפרסם ו/או להעביר לעיוננו את תוצאותיה של הבחינה המשפטית האמורה, מייד לאחר שתסתיים, **וזאת בטרם יבוצע כל צעד אופרטיבי**, ליישום החלטת הקבינט על מנת לאפשר לנו לפנות לבית המשפט באם יוחלט לבצע את הצעדים - וזאת בטרם השפעתם ההרסנית תומט על 1.5 מיליון הגברים, נשים וילדים המתגוררים ברצועת עזה והתלויים באספקת חשמל, דלק וסחורות וכן בחופש תנועה - לצורך מימוש זכויותיהם הבסיסיות.

בכבוד רב,

פאטמה אלעגיו, עו"ד

העתק : מר מני מזוז, היועץ המשפטי לממשלה
גב' אוסנת מנדל, מנהלת מחלקת הבג"צים בפרקליטות המדינה
מר אהוד אולמרט, ראש הממשלה
מר אהוד ברק, שר הביטחון
גב' דליה איציק, יו"ר הכנסת